



## KOMUNIKAT KOMISJI

### Publikacja łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu w 2023 r. do celów rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionej dyrektywą 2003/87/WE

(C/2024/3415)

#### 1. WPROWADZENIE

W 2015 r. Parlament Europejski i Rada UE przyjęły decyzję (UE) 2015/1814<sup>(1)</sup> („decyzja w sprawie rezerwy stabilności rynkowej”) w celu utworzenia rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) ustanowionej dyrektywą 2003/87/WE<sup>(2)</sup> („dyrektywa EU ETS”). Celem rezerwy jest zapobieganie strukturalnej nadwyżce uprawnień na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Wiąże się to z ryzykiem, że nadwyżka może uniemożliwić wysłanie sygnału inwestycyjnego ze strony EU ETS niezbędnego do osiągnięcia unijnego celu redukcji emisji w sposób racjonalny pod względem kosztów. Celem rezerwy jest również zwiększenie odporności EU ETS na zakłócenia równowagi na rynku, dzięki czemu unijny rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla może sprawnie funkcjonować. Rezerwa zaczęła funkcjonować w styczniu 2019 r.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej do celów rezerwy Komisja publikuje co roku dane na temat łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu (TNAC) w odniesieniu do poprzedniego roku. Liczba ta określa, czy uprawnienia zostają wycofane z wolumenu aukcji i umieszczone w rezerwie, czy też uwolnione z rezerwy i sprzedane na aukcji. Coroczna publikacja TNAC jest zatem ważnym elementem rezerwy stabilności rynkowej i EU ETS.

15 maja 2023 r. Komisja opublikowała TNAC za 2022 r., która wynosiła 1 134 794 738<sup>(3)</sup>. W związku z tym 272 350 737 uprawnień miało zostać umieszczonych w rezerwie od 1 września 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r. Liczba uprawnień w rezerwie, które zostały unieważnione na dzień 1 stycznia 2023 r., wyniosła łącznie 2 515 135 787.

Niniejszy komunikat jest ósmą publikacją TNAC i dotyczy 2023 r. Zawarto w nim szczegółowe podstawowe obliczenia i określono liczbę uprawnień, które zostaną umieszczone w rezerwie od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2025 r. Wskazano w nim również liczbę uprawnień w rezerwie, które zostały unieważnione 1 stycznia 2024 r.

W komunikacie podkreślono istotne zmiany w funkcjonowaniu rezerwy stabilności rynkowej wprowadzone w ramach pakietu legislacyjnego „Gotowi na 55” – w kontekście zmian decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej<sup>(4)</sup> i dyrektywy EU ETS<sup>(5)</sup> – a także zmiany określone w rozporządzeniu (UE) 2023/435<sup>(6)</sup> („rozporządzenie w sprawie REPowerEU”), przyjętym w ramach reakcji UE na kryzys energetyczny.

<sup>(1)</sup> Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 264 z 9.10.2015, s. 1).

<sup>(2)</sup> Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

<sup>(3)</sup> C/2023/2929 Komunikat Komisji – Publikacja łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu w 2022 r. do celów rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionej dyrektywą 2003/87/WE (Dz.U. C 172 z 15.5.2023, s. 1).

<sup>(4)</sup> Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/852 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany decyzji (UE) 2015/1814 w odniesieniu do liczby uprawnień, które mają zostać umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej na potrzeby unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. (Dz.U. L 110 z 25.4.2023, s. 21).

<sup>(5)</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

<sup>(6)</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1).

## 2. Funkcjonowanie rezerwy stabilności rynkowej

Rezerwa stabilności rynkowej uruchamia się automatycznie, gdy TNAC znajduje się poza ustalonym zakresem. Uprawnienia zostają wycofane z wolumenu aukcji i umieszczone w rezerwie, jeżeli TNAC przekroczy próg 833 milionów. Wskaźnik pobrania do rezerwy stabilności rynkowej ustala się na poziomie 24 % TNAC, gdy liczba ta przekroczy 1 096 mln. W przypadku gdy TNAC wynosi między 833 mln a 1 096 mln, pobór uprawnień odpowiada różnicy między TNAC a 833 mln. Jeżeli TNAC jest poniżej progu wynoszącego 400 mln, z rezerwy uwalnia się 100 mln uprawnień i zbywa na aukcji. Uprawnienia są umieszczane w rezerwie lub uwalniane z niej w okresie 12 miesięcy. Począwszy od 2023 r. wszelkie uprawnienia znajdujące się w rezerwie i przekraczające próg 400 mln tracą ważność.

Zgodnie z art. 1 ust. 5 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej i zgodnie z niniejszym komunikatem 24 % TNAC na dzień 31 grudnia 2023 r. lub różnica między TNAC a 833 mln zostaną umieszczone w rezerwie na okres 12 miesięcy, począwszy od 1 września 2024 r. Odpowiednia liczba uprawnień zostanie odjęta od wolumenów aukcji państw członkowskich UE, trzech państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego – krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu – Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, a także Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej w Irlandii Północnej. Uprawnienia te zostaną odjęte w zależności od udziałów aukcyjnych poszczególnych państw.

Zgodnie z art. 1 ust. 5 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej do dnia 31 grudnia 2030 r. wszelkie uprawnienia rozdzielone na potrzeby solidarności i wzrostu w ramach EU ETS<sup>(?)</sup> nie są uwzględniane przy obliczaniu odpowiednich udziałów do celów rezerwy stabilności rynkowej.

Rozporządzenie REPowerEU zmienia dyrektywę EU ETS w celu wprowadzenia odstępstwa od art. 1 ust. 5a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej poprzez wykorzystanie 27 mln nieprzydzielonych uprawnień w rezerwie stabilności rynkowej na potrzeby Funduszu Innowacyjnego. Miałyby one zostać odjęte od całkowitej liczby nieprzydzielonych uprawnień, które w przeciwnym razie zostałyby unieważnione w okresie do 31 grudnia 2030 r. Zmiana ta stała się skuteczna zanim uprawnienia w rezerwie, które przekraczały próg 400 mln, zostały unieważnione 1 stycznia 2024 r.

## 3. Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu

Zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu w danym roku „odpowiada skumulowanej liczbie uprawnień wydanych w odniesieniu do instalacji i przedsiębiorstw żeglugowych i nieumieszczonych w rezerwie w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r., w tym liczbie uprawnień wydanych w tym okresie zgodnie z art. 13 ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej na dzień 18 marca 2018 r., oraz uprawnień do stosowania międzynarodowych jednostek emisji wykorzystywanych przez instalacje w ramach unijnego systemu handlu emisjami do dnia 31 grudnia danego roku, po odjęciu skumulowanych ton zweryfikowanych emisji z instalacji i przedsiębiorstw żeglugowych objętych unijnym systemem handlu emisjami od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia danego roku i wszelkich uprawnień anulowanych zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE.”

Podsumowując, TNAC istotna dla funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej obliczana jest przy użyciu zaktualizowanego wzoru:

$$\text{TNAC} = \text{podaż} - \text{popyt}$$

Oba elementy wzoru obliczeniowego zostały opisane szczegółowo w niniejszym komunikacie. Przegląd wszystkich danych liczbowych przedstawiono w tabeli na końcu komunikatu.

Zgodnie z art. 1 ust. 4a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej na potrzeby obliczenia TNAC na 2024 r. zostaną uwzględnione uprawnienia wydane w odniesieniu do lotnictwa i zweryfikowane emisje lotnicze od dnia 1 stycznia 2024 r.

Zgodnie z dyrektywą EU ETS system EU ETS obejmuje emisje z działalności w zakresie transportu morskiego od dnia 1 stycznia 2024 r., a podaż i popyt ze strony przedsiębiorstw żeglugowych zostaną odzwierciedlone w obliczeniach TNAC na 2024 r.

(?) Zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2003/87/WE.

## Podaż

Podaż uprawnień na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla składa się z następujących elementów.

- Uprawnienia przechowane <sup>(8)</sup> z 2. etapu EU ETS (2008–2012), których liczba wyniosła **1 749 540 826** <sup>(9)</sup>.
- Uprawnienia przydzielone bezpłatnie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2023 r., w tym uprawnienia przydzielone z rezerwy dla nowych instalacji. Ten wolumen wynosi **8 222 698 758** uprawnień <sup>(10)</sup>
- Uprawnienia sprzedane na aukcji od 1 stycznia 2013 r. <sup>(11)</sup> do 31 grudnia 2023 r. oraz uprawnienia wykorzystane do celów elastyczności w latach 2021–2023 zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2018/842 <sup>(12)</sup> („rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego”). Zgodnie ze sprawozdaniami z aukcji udostępnionymi na wspólnej platformie aukcyjnej oraz odnośnych platformach opt-out <sup>(13)</sup> wolumen uprawnień sprzedanych na aukcji, w tym w ramach wcześniejszej sprzedaży na aukcji, wyniósł **7 591 181 500**. Do tego wolumenu należy dodać **21 641 364** uprawnień w ramach elastyczności określonej w art. 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego <sup>(14)</sup>.
- Uprawnienia zmonetyzowane do celów programu NER300. Europejski Bank Inwestycyjny zmonetyzował łącznie **300 000 000** uprawnień.
- Międzynarodowe jednostki emisji wykorzystane w odniesieniu do emisji do dnia 31 grudnia 2020 r. <sup>(15)</sup> Instalacje wykorzystywały **497 248 017** międzynarodowych jednostek emisji w odniesieniu do emisji, które wygenerowały <sup>(16)</sup>.
- Zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej uprawnienia umieszczone w rezerwie **nie są już uwzględniane w obliczeniach TNAC**.

<sup>(8)</sup> Uprawnienia wydane podczas 2. etapu EU ETS (2008–2012), które nie zostały umorzone w celu pokrycia zweryfikowanych emisji lub anulowane, zostały „przechowane” do wykorzystania na początku 3. etapu EU ETS (2013–2020). Uprawnienia te zostały usunięte i jednocześnie stworzono taką samą liczbę uprawnień na 3. etapie. W związku z tym liczba ta odpowiada dokładnej liczbie uprawnień w ramach EU ETS znajdujących się w obiegu na początku 3. etapu EU ETS.

<sup>(9)</sup> COM(2015) 576 – Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady – Sprawozdanie z postępów działań w dziedzinie klimatu, w tym sprawozdanie z funkcjonowania europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz sprawozdanie z przeglądu dyrektywy 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla.

<sup>(10)</sup> Na podstawie wyciągu z dziennika transakcji Unii Europejskiej (EUTL) z dnia 1 kwietnia 2024 r.

<sup>(11)</sup> Liczba ta obejmuje „wczesne aukcje”, tj. uprawnienia ważne w 3. etapie EU ETS (2013–2020), które sprzedano na aukcji przed dniem 1 stycznia 2013 r.

<sup>(12)</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013, Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26.

<sup>(13)</sup> Sprawozdania z aukcji: Europejska Giełda Energii (EEX) i Giełda Międzykontynentalna (ICE).

<sup>(14)</sup> Rozporządzenie (UE) 2018/842 stwarza jednorazową elastyczność, dzięki której państwa członkowskie mogą łącznie anulować maksymalnie 100 mln uprawnień w ramach EU ETS w latach 2021–2030, tak aby mogły osiągnąć swoje odpowiednie cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Elastyczność dotyczy państw członkowskich, których cele znacznie przekraczają zarówno średnią UE, jak i ich potencjał w zakresie racjonalnych pod względem kosztów redukcji, a także państw członkowskich, które w 2013 r. nie przydzieliły instalacjom przemysłowym żadnych bezpłatnych uprawnień w ramach EU ETS. Wolumen danego państwa członkowskiego przeznaczony do sprzedaży na aukcji anuluje się zgodnie z art. 10 dyrektywy 2003/87/WE. Przy określaniu łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu do celów rezerwy stabilności rynkowej w danym roku anulowane uprawnienia uznaje się za uprawnienia w ramach EU ETS znajdujące się w obiegu.

<sup>(15)</sup> Międzynarodowe jednostki emisji nie mogą być wykorzystywane do zapewnienia zgodności na 4. etapie EU ETS (2021–2030).

<sup>(16)</sup> Na podstawie wyciągu z dziennika transakcji Unii Europejskiej (EUTL) z dnia 1 kwietnia 2024 r. Wspomniane międzynarodowe jednostki emisji dotyczą tylko jednostek wymienionych na unijne uprawnienia do emisji na 3. etapie EU ETS (2013–2020). Około 1,1 mld międzynarodowych jednostek emisji, które mogłyby zostać wykorzystane bezpośrednio do celów zapewnienia zgodności na 2. etapie EU ETS (2008–2012), znajduje odzwierciedlenie w liczbie uprawnień przechowanych z 2. etapu.

### Popyt

Popyt na uprawnienia na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla obejmuje całkowite zweryfikowane emisje z instalacji od 1 stycznia 2013 r. <sup>(17)</sup> do 31 grudnia 2023 r., które wynoszą **17 269 905 658** ton <sup>(18)</sup> oraz 668 272 uprawnienia anulowane w tym okresie zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy EU ETS.

### Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu

Na podstawie powyższego TNAC w 2023 r. wynosi **1 111 736 535** uprawnień.

### Zasoby rezerwy stabilności rynkowej

Po unieważnieniu uprawnień w dniu 1 stycznia 2023 r. w rezerwie pozostało 486 087 000 uprawnień.

Zgodnie z komunikatami w sprawie TNAC w ostatnich latach w rezerwie umieszczono następujące wolumeny uprawnień:

- 231 874 266 uprawnień od 1 stycznia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. <sup>(19)</sup>;
- 90 783 578 uprawnień od 1 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. <sup>(20)</sup>.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w rezerwie stabilności rynkowej znajdowało się **808 744 844** uprawnień. Z tej liczby 27 mln uprawnień zarezerwowano do celów Funduszu Innowacyjnego zgodnie z art. 10e ust. 4 dyrektywy EU ETS.

1 stycznia 2024 r. z puli tych uprawnień unieważniono **381 744 844** zgodnie z art. 1 ust. 5a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej. Pozostałe zasoby rezerwy wynoszą **400 000 000** uprawnień.

## 4. WNIOSEK

Zgodnie z decyzją w sprawie rezerwy stabilności rynkowej w okresie 12 miesięcy od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2025 r. w rezerwie stabilności rynkowej zostanie umieszczona łączna liczba **266 816 768** uprawnień.

W przyszłorocznej publikacji TNAC do celów rezerwy stabilności rynkowej określi się funkcjonowanie rezerwy w okresie od września 2025 r. do sierpnia 2026 r.

<sup>(17)</sup> Odpowiadające zweryfikowanym emisjom w latach 2008–2012 (2. etap), zob. przypis 8.

<sup>(18)</sup> Liczba całkowitych zweryfikowanych emisji opiera się na danych pobranych z EUTL w dniu 1 kwietnia 2024 r. Liczba ta uwzględnia zweryfikowane emisje zgłoszone do dnia 31 marca 2024 r. – terminu składania sprawozdań w ramach EU ETS. Emisje zgłoszone po tej dacie nie są odzwierciedlone w sumie.

<sup>(19)</sup> C/2022/2780 Komunikat Komisji – Publikacja łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu w 2021 r. do celów rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE oraz liczby nieprzydzielonych uprawnień w latach 2013–2020, 2022/C 195/02 (Dz.U. C 195 z 13.5.2022, s. 2). Sprostowanie do komunikatu – C(2022) 4874. Jak stwierdzono w pkt 5 tego komunikatu, w rezerwie stabilności rynkowej w okresie od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r. miało zostać umieszczonych 347 811 404 uprawnień. Liczba odpowiadająca okresowi od 1 stycznia do 31 sierpnia 2023 r. wyniosła 231 874 266.

<sup>(20)</sup> C/2023/2929, jak wspomniano powyżej. Jak stwierdzono w pkt 4 tego komunikatu, w rezerwie stabilności rynkowej w okresie od 1 września 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r. miało zostać umieszczonych 272 350 737 uprawnień. Liczba odpowiadająca okresowi od 1 września do 31 grudnia 2023 r. wyniosła 90 783 578.

## PODSUMOWANIE

Podaż	
a) Uprawnienia przechowane z 2. etapu (2008–2012)	1 749 540 826
b) Uprawnienia przydzielone bezpłatnie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2023 r., w tym pochodzące z rezerwy dla nowych instalacji	8 222 698 758
c) Uprawnienia sprzedawane na aukcji od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2023 r., w tym w ramach wczesnej sprzedaży na aukcji	7 591 181 500
d) Uprawnienia wykorzystane do celów elastyczności w latach 2021–2023 zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2018/842	21 641 364
e) Uprawnienia zmonetyzowane do celów programu NER300	300 000 000
f) Międzynarodowe jednostki emisji wykorzystane w odniesieniu do emisji do 31 grudnia 2020 r.	497 248 017
Ogółem (podaż)	18 382 310 465
Popyt	
a) Zweryfikowane emisje (w tonach) z instalacji stacjonarnych w ramach EU ETS od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2023 r.	17 269 905 658
b) Uprawnienia anulowane zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE do 31 grudnia 2023 r.	668 272
Ogółem (popyt)	17 270 573 930
Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu	1 111 736 535
Zasoby rezerwy stabilności rynkowej	
Uprawnienia w rezerwie stabilności rynkowej na dzień 31 grudnia 2023 r.	808 744 844
Uprawnienia zarezerwowane na cele Funduszu Innowacyjnego zgodnie z art. 10e ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE	27 000 000
Uprawnienia, które zostały unieważnione 1 stycznia 2024 r.	381 744 844
Uprawnienia znajdujące się w rezerwie stabilności rynkowej 1 stycznia 2024 r.	400 000 000